

NOU AMBIENT

REVISTA D'ART

La Primavera de la vida per R. MARTÍ I ALSINA

(Colecció Pere Arderiu)

50 CTS.

(Fot. Antonietti)

BARTOLOMÉ i JULIÀ

Carroceries per a automobils

Luxe - Esport - Turisme

Secció de pintura

Provença, 219 (xamfrá Aribau) - BARCELONA

R. Ventosa

Pintura decorativa
i decoració general

Plateria, 65

**Aquest número ha
sigut revisat per la
censura militar.**

NOSTRA PORTADA

MARTÍ I ALSINA

En aquella Barcelona carrinclona i simpàtica del vuitcents, en ple torbellí romàntic i passional; en aquella Barcelona on hi florien els tallers-cenacles—el taller *Rull*, el taller *Embut...*—d'«El gavilán» i «La Paloma», de les *gatades* d'En Pitarra, i de les bombes de l'Espartero, anava produïnt i desgranant-se, exuberantment, l'obra del gran pintor català Martí i Alsina, agitat per les seves grans passions, els seus amors, pintant amb dalit, amb febre, guanyant molts diners i gastant-ne molts més encara, deixant-nos la meravella del seu art reflectat en les seves múltiples teles, que fins en el comercialisme fatal de les darrerries de la seva vida s'hi reflecta i les valora, la guspira del seu geni.

L'obra d'En Martí i Alsina, és essencialment filla del seu temps i d'un fort regust barceloní del vuitcents.

Conten que cada matí—inclòs el seu dia de noces, amb la gentil i formosa Carlota—pujava dalt del terrat a contemplar la sortida del sol, l'espectacle dels terrats barcelonins coronats molts d'ells pels típics colomars, besats pels primers raigs del sol matinal, quan apareixen daurats, i van esvaint-se les

ombres de la nit, mentre les xemeneies d'algunes fàbriques de vapor, llençaven al cel son estrident cant, cridant al treball; ell,—En Martí i Alsina—s'hi extasiava i s'hi emocionava cada matí amb aquest espectacle—com si cada dia fos un nou espectacle.

«Pintar! Heu'saquí tot l'afany dels meus dies», escrivia en una de les seves notes; pintar! aquesta era la seva illusió, la seva fallera, i verament, ell ha estat un dels artistes més fecunds, sobrepujant a Rubens, qui havia produït major quantitat d'obres.

* * *

Carlota—aquella gentil veïna del carrer de Gíriti, que s'emmaridà amb ell—era reproduïda en les teles del seu espòs artista. Aquell còs cimbregant i sensual, aquell rostre formós i enmarcat per la negríssima cabellera, i sos ulls melangiosos i inquietants, eren copats magníficament, donant-li aquell caire enciser de mitjans del segle XIX, que amb tot i sos prejudicis i de sa ramploneria, i al costat d'aquells betes-i-fils i bacallaners, navilers i negociants, florien un pomell d'artistes pintors i poetes gloriosos.

Els fills d'En Martí—envers els quals sentia un amor immens—també foren immortalitzats en les seves teles—la «Nineta» i En Camil, especialment.

ROCA

El Ram de la Passió..., per ROCA

* * *

El mar—aquell mar que tant havia estimat i pintat meravellosament—per veure'l una vegada més, convalescent encara, un mal aire el prengué i pocs dies després,—el 21 de desembre del 1894, dia de Sant Tomàs—mentre les nostres damiselles elegants s'exhibien lluint les sedes dels seus abillaments i la formosor dels seus rostres, prodigant somriure's a algun jovincell *lechu-guino* i enamorat, per les avingudes de nostra Parc Municipal, moria el gran pintor En Ramon Martí i Alsina.

LLUIS D'ARA.

O! Rambla, la ben amada

La nostra Gran via, la via sacra, està en perill. Un procés plebiscitari pesa a son damunt. Hom aixeca acusacions. La Rambla és una nosa, criden veus, sentenciosament. La Rambla és un entrebanc ciutadà, insinuen certs elements.

Pobra Rambla! Dissortada Rambla nostra!

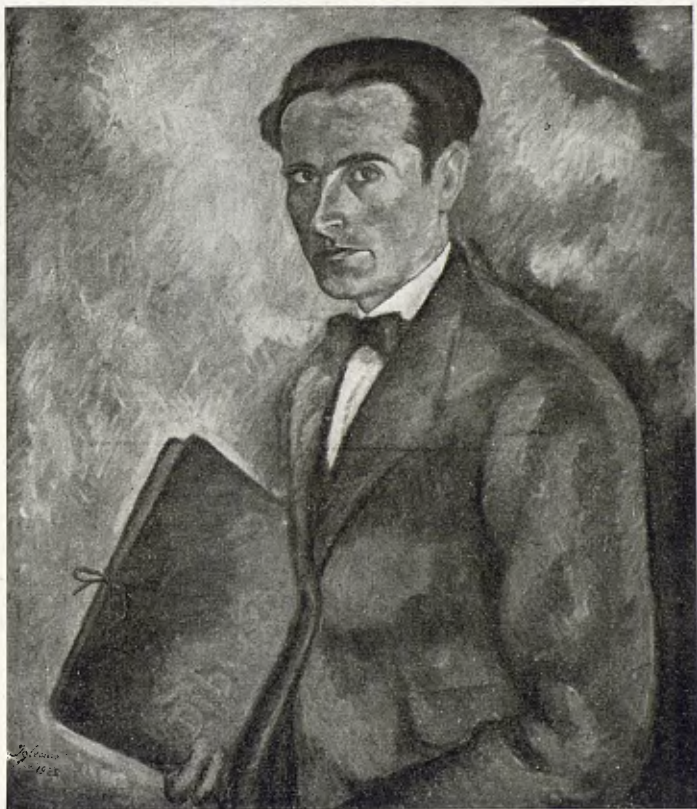
Tu també has de sentir la commoció i les inquietuds del moment. No podia ésser d'altra manera. O Rambla estimada, tu ets quelcom més que un carrer, ets la dipositària gelosa dels batecs més íntims de la nostra ànima.

Guardes amorosa les nostres angories, les dolors més pregones, els sentiments més arrelats; serves amb joia les nostres joies i les gestes gloriòses del nostre esperit.

Ets el reclus íntim i sagrat de la nos-

tra vida ciutadana. Ets tot mestratge en seny i amor. Ets caliu encès on s'abranda i vivifica la vida civil del nostre poble. Ets l'augusta rectora de la vida ideològica de Catalunya, ets la força espiritual que aguanta la personalitat nostrada. Per això ets una nosa,

O Rambla que acarones maternalment les il·lusions de la nostra vida i a cau d'orella, amb tremolor emotiva, t'hem confessat les volades del nostre esperit, i els desitjos, les cobejances, les dolors, les glòries... com ho deu-enfer els ocells !

Retrat, per A. IGLESIAS

per això entrebanques. O Rambla, ben amada Rambla ! Rambla de perfums i flors ; flors de natura, flors d'esperit i de rebentats clavells de porpra i tija d'or, de lliris puríssims i d'albes roses amb clapes de sang...

Per això volen convertir-te en *boulevard*, perquè ets la Rambla, la via sacra, la de l'ocellada riallera i cants matinals, la de les flors vermelles amb sang i or, la de les flors blanques com

Abillant la núvia, per RAMÓN SOLER

la illusió eternal de joventut, la de la pira roent i flamejant d'ideals!

Per això, per això, estàs en perill; però per això tú no deixaràs d'ésser la Rambla, la Rambla nostra, la ben amada!

JOSEP RICART SALA.

El perquè d'aquesta Revista

Martí i Alsina, Simó Gomez, Tomás Padró, Casanovas, Modest Urgell, Xavier Gosé, Viladomat, Isidre Nonell, Benet Mercadé, Vayreda, Pellicer, Fortuny..., i tots els mestres de la pintura catalana, aniran passant per les pàgines d'aquesta revista, junt amb els joves, que formen un grup d'artistes vigorosos i plens d'idealitats.

En llençar a publicitat aquesta revista, integrada pels qui formem l'agrupació «Saló Nou Ambient», ens guia la noble idealitat de fer-ne d'aquestes pàgines, quelcom selecte, quelcom sa-

grat, quelcom que vingui a continuar nostres campanyes iniciades en agrupar-nos **per** primera vegada en l'any 1919—que tingué lloc la nostra primera exposició de conjunt a les galeries «Dalmau»—plena d'entusiasmes i promeses,— promeses que més tard s'han anat convertint en realitats—juntant-nos per a fer una campanya i un camí junts, guiant-nos una mateixa idealitat—destacant-se, emperò, les diferents personalitats de cada un, i aquestes s'han anat definint palesament. En 1920, 1921, 1922 i 1923, hem anat continuant nostra camí i ara, aquesta revista ve a ésser una continuació de nostres campanyes; aquestes pàgines estaran obertes a l'art català per excel·lència; volem fer una cosa ben nostra—de casa nostra — sense, per ço, tancar les portes a ningú—està clar, que combregui amb nosaltres.

NOU AMBIENT saluda reverent i afectuosament a tothom que espiritualment estigui amb nosaltres.

Salut.

Fins el fum s'ha d'expressar per un traç.

INGRES.

Que es lo que fou? Lo mateix que serà. Que es lo que ha sigut fet? Lo mateix que es farà: i res hi ha nou sota del sol.

ECLESIASTES. Cap. I vers 9.

Se pinta amb el cervell, no pas amb les mans.

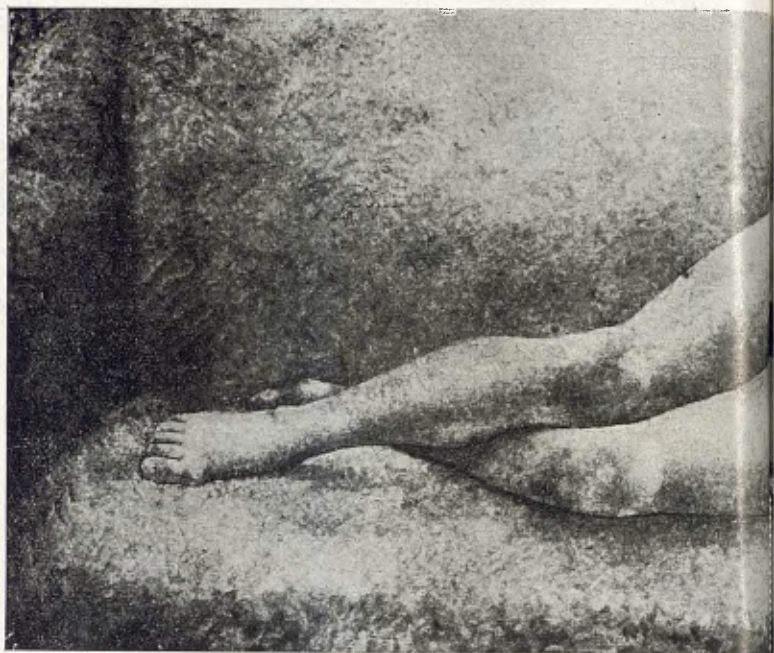
MIGUEL ANGEL.

Quan un quadro està malament, sempre ho estarà, tant si ho diu la crítica com si no ho diu. Quan un quadro està bé, ho estarà sempre, tant si la crítica l'elogia com si el re-venta.

J. VAYREDA.

Maternitat, per F. VIDAL-GALICIA

Noia núa ajeguda

CAÇAT AL VOL

Feia una curta estona que el vailet anava al meu davant bo i xiulant un tros de *La Monteria* i repetint a plena veu i vocalitzant fortament en arribar a l'*Ay que ver...* quan tot d'una el veig llarg a terra, tot estiragassat. Hi correm els dos o tres que casualment veïerem la formidable relliscada, però al mateix temps el xicot s'aixeca amb les mans al davant tot encongit. S'ha fet mal pobre noi, però ni temps de pensar-ho tenim, quan el noi llença un formidable cop de peu endavant i guaita on ha anat a parar un objecte que ningú ha vist. Fa una ganyota de satisfacció; ha estat un bon xut, ben bé ha arribat a la ratlla de defenses contraris. Comprenem. Alló, no era una relliscada, era un superb «plongeón»...

pur Zamora. Ja ho crec... Però bo i anant seguint carrer avall, el noi ha donat dos espetarrants jocs de cap que s'han anullat, una carga a un innocent vailet que anava carregat amb una garrafa; seguidament una parada al vol, un *saque* i ha aguantat al mateix temps una entrada colossal de l'invisible davanter.

Ha passat a fer de mig i ha donat joc a una ala que s'ha encarregat ell mateix de suplir. Ah, allavors! quina arrencada amb aquella pilota que sols veu ell, ha driblat tres o quatre transeünts i a un altre li ha pegat sens voler una puntada de peu. El transeünt li ha tustat el cap i el partit ha sofert un petit entrebancament. Finalment es torna iniciar una arrencada brutal per l'ala dreta que es porta corrent amb un peu a la vorera i l'altre al carrer.

FRANCESC CAMPS

Ara el joc és amb l'interior, que es tornen uns *passes* de cap justos i admirables, finalment ha centrat i passa ell mateix, a davanter centre per fer el gol.

El marc imaginari és la sortida del carrer de la Palla i el gol serà la Plaça Nova. Va a xutar quan veu venir una bimba de debè. Déu del cel!... una bimba... un altre equipier des de la plaça Nova corría darrera d'ella. El nostre noi fa un crit. ¡Ojo!... que vinc... va un xut de defensa... fora... Pega cop de peu i la pilota va desviada dins d'una botiga. Nostre heroi queda més astorat, que els sorpresos compradors que tant a deshora veuen entrar aquella brunzent pilota. El botiguer roig d'ira acorda que el projectil restarà com a penyora per la malifeta.

Reunió de jugadors i acords previs.

El defensa improvisat o siga el causant anirà a cercar la bimba. El xicot entra a la botiga i acte seguit surt com un coet amb una mitja cana saltant-li per l'esquena. De nostre heroi no se n'ha sabut res més. Els altres jugadors, usant un llenguatge pintoresc, acaben la paciència al botiguer. Aquest surt tot sufocat i insegur, seguit de les mitges rialletes dels parroquians, què farà? Rebentarà la pilota? Ho prova... no pot. S'impacienta i sense dar-sen compte se sent xutador i la pilota, del seu patadot, va a parar recta com un llampec contra un fanal i els vidres que cauen a bocins fan adonar als transeünts de l'admirable gol que ha fet el botiguer.

PALLARÉS.

Paisatge de la Bordeta, per TOMÁS LLOBET

Elogi del critic d'Art

*A En Manuel Marinel'lo,
entusiasta defensor d'art do-
lent.*

Encara que un volgués no podria dir-
li cap mala paraula a don Manuel.

Ens ha fet riurer tant ! Mireu que en
diu unes a *L'Esquella*. Es allò que se'n
pot dir ben bé un viu ! Té un cop d'ull !
Mare de Déu, quin cop d'ull ! un nas !
Mare de Déu, quin nas té el senyor
Marinello. Es ben bé un home de nas,
potser dels homes de més nas que hi
ha a Barcelona.

Per als pintors d'avançada ! Quins
desfiscis, Senyor, per als pintors d'avan-
çada ! No té pas mirament. Els diu de
tot, això si amb gràcia, amb xispa.

Encara que el gènere *Esquella* siga
molt relliscós i exposat a fer pallassa-
des, don Manuel no ho és un pallasso.
Ho sembla, un s'hi ha de fixar molt

per veure que no ho és, però per mí és
un humorista, fixint-s'hi bé i veuran
com té més d'humorista que de pa-
llasso.

Però allí on el seu humorisme es fa
fort i punxa com el punxó del pinxo
aquell de don Panxo, es a *Las Noti-
cias*.

Allò són crítiques d'art i no les xim-
plieries que escriu en els altres.

Allí vinga consells, que ningú escol-
ta naturalment perquè de mal agraits
l'infern n'és ple, però si els artistes
fessin cas de don Manuel, bona dife-
rència hi hauria. Tothom pintaria bé,
amb seny, amb estalvi de sensacions.
sense amoïnar-s'hi gens ni mica, com
aquell qui renta bugada.

Les cases de colors vendrien colors
preparats—color de cel núvol,—color
de cel clar, color de cama d'home, co-
lor d'esquena de dona, color de gos
canela, etc., i tothom, fins les senyore-
tes que encara no pinten (que són po-
ques), podrien atrevir-s'hi perquè don
Manuel editaria segurament una «Guia
del perfecte i manso pintor».

JORDI.

Paisatge de la Bordeta, per TOMÁS LLOBET

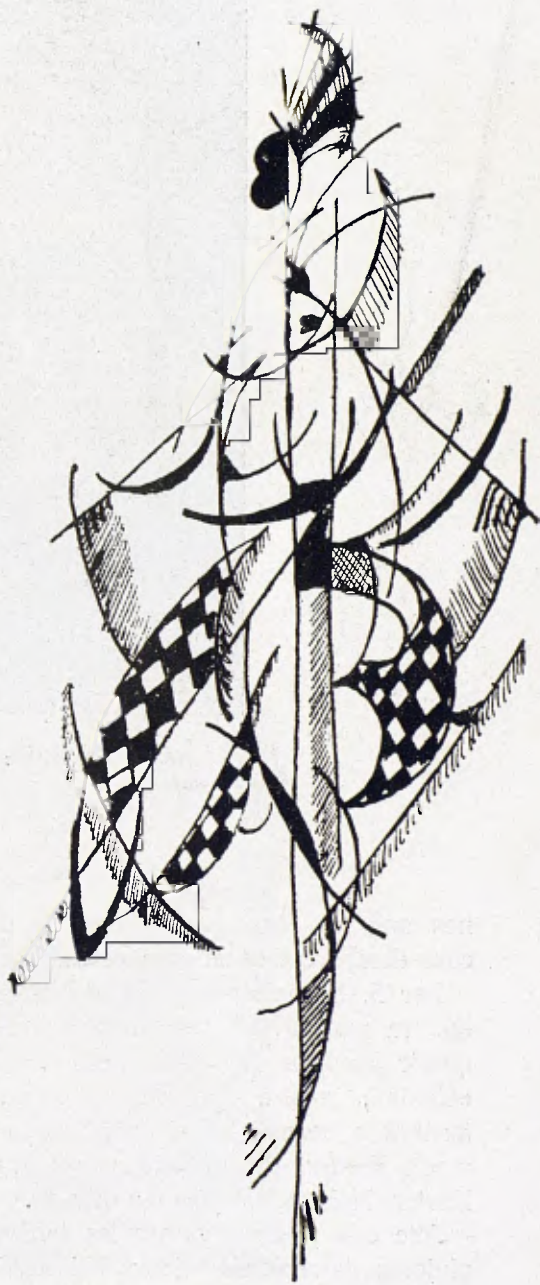
TROSSOS

EL CAFE

Els cafés—nostres més típics cafés—anaven desapareixent l'un a l'altre; ací i allà florien infinitat de «bars» incòmodes i pocasoltes, amb el seu piano elèctric, terror dels veïns, que deixava anar inarmònicament els compassos de tots els cuplets de moda de totes les operetes, primer vieneses i després completament indígenes: «Condes de Luxemburgos», «Princesas del dólar», «Ven y ven», fins a «La Montería», «El pájaro azul» i els més descabellats fox-trots i tangos, empatxaven als pacífics ciutadans que tenien la desgràcia de viurer prop d'un «bar».

Mentres tant el café de «Novedades», el «Colón», la «Maison Dorée» anaven desapareixent, i els altres que quedaven arrocegaven una vida llastimosa i trista. El «bar matava al café.

Nosaltres que sentíem la nostalgia del café, quan ens trobàvem a Madrid ens sadollàvem d'ells. Aquells «Café de Pombo», tan tradicional i literari, el «Colonial», tan abigarrat, el «Oriental»..., i aquells cafés incomparables de raval on l'esperit hi reposava i sobre tot en aquelles altes hores de la tarda en la penombra que l'envoltava, tant propici per a dir-se amors o llegir algún llibre de versos a l'enamorada, en aquella dolça calma, arreconats en un *diván* ronec, en aquella solitud on s'hi destacava la figura negra d'algún capellà provincià o una família que hi prenia xocolata — aquell «Café del Prado»... de dolços records. Nosaltres que mai ens havíem pogut conciliar-

Arlequí, per J. VENTOSA

Cap de noia, per E. QUINTANA

nos amb el «bar» veiem amb pena com desapareixien nostres cafés.

Per fi, la malura del «bar» sembla que va passant. El café torna a conquerir els llocs que havia perdut. El «Colón», nostra popular «Colón», tornarà a reapareixer i força dignament, decorat pèl notable artista En Xavier Nogués, segons en diu-en.

Alte cop podrem passar les tardes plujoses darrera els vidres del café mentre la pluja menuda i persistent, va caient sobre la ciutat.

SETMANA SANTA

L'aire es embaumat per l'odorant farigola. Dies propicis al recolliment, dies sants, plens d'encís i misteri. Olor d'incens i farigola, olor de ciris i romaní.

Dijous i divendres sants amb son silenci i remoreig de sedes—de les sedes dels vestits de nostres damiselles—i remoreig d'oracions.

Els soldadets uniformats de gala—amb sos plomers esclatants com clavells i sos vestits virolats, pantalons vermells o blau puríssim, brillant al

sol, amb destells metàl·lics, els cascos dels dragons—donen una nota de color en mig de la seriositat dels vestits negres dels ciutadans.

L'arrocegar els peus — tan classic d'aquesta diada—i algún *cego* tocant en un violí llastimós «La Passió» son les músiques d'aquestos dies.

els ulls puríssims de la nostra estimada—aquesta noia tan catalana—plena de frescor, gentil i encisera, mostrant-nos sa boca esclatant per a petonejar-la.

Primavera de la vida, la dolça...

P. DE SILS.

Dissabte de glòria.

Repiqueiteig de campanes llençades al sol. Caramelles, cançons i flors.

Diumenge de Pasqua, sota un cel blau, blavíssim, aquest cel de la nostra pàtria, mentre ens enmirallem en

L'arc de Sant Martí, per JASCINT OLIVÉ

NOTICIARI

Fins ara, i preguem per qué no s'espallí, «El Camarin» és l'únic Saló d'exposició on s'hi pot entrar sense por de fugir-ne esverat.

Entre les exhibicions habudes fins ara totes elles ben interessants, citarem les d'En Vayreda, Carles, Casanovas, F. Camps, Llavanera, Iu Pascual, i queden encara en cartera les d'En Canals.

Felicitem el senyor Jordá, per l'encert en escollir els artistes que més prestigi poden donar a la casa.

* * *

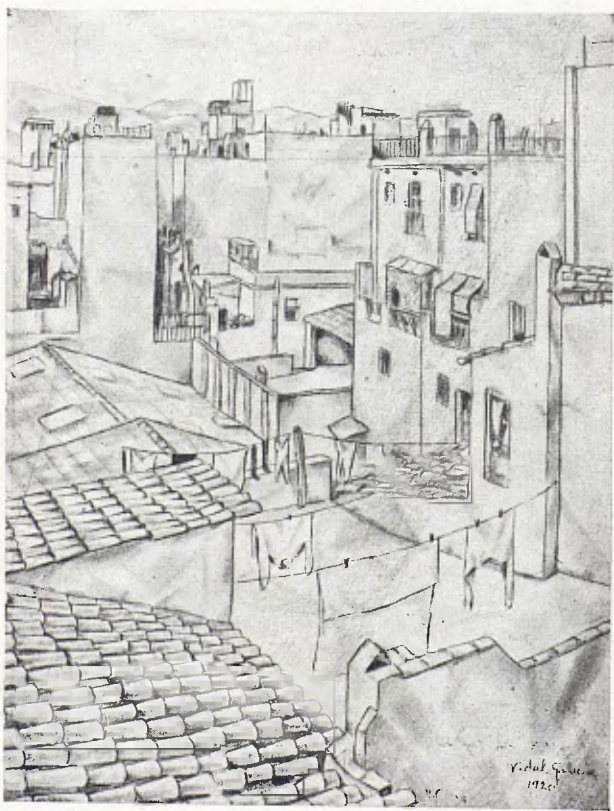
D'ençà que són obertes les Galeries Dalmau al Passeig de Gràcia, es pot dir que el plat fort fou l'exposició inaugural, en la qual s'hi exhibiren obres força interessants.

Per aquesta temporada hi ha encara a celebrar una exposició de l'escultor Gustau Violet i l'exhibició de conjunt de «Les Arts i els Artistes» que sabuda ja la vàlua dels components d'aquesta agrupació, no és aventurat preveure un èxitàs.

* * *

El nostre amic i company En Josep Ventosa ha contret noccs amb la gentil senyoreta Conxita Subirana.

Els desitgem tota mena de felicitats.

Terrats, per F. VIDAL-GALÍCIA

— ¿Que si soc artista? No senyors, soc corredor de betes i fils.
(per ROCA)

* * *

Hem vist amb delectació l'anunci de la reaparició dels Balls Russos en nostre «Gran Teatro del Liceo», aquesta primavera i debutant el dissabte de Glòria; ho celebrem de debò, i molt més encara perquè a més del seu repertori figura l'estrena de «Le Tricorne» i «Pulcinella» amb figurins i decorat d'En Picasso, qui sempre ens aporta quelcom d'interessant i sugestiu, ple d'emoció i bon gust, a l'ensems que ens delecta amb la visió de verdader art.

Felicitem coralment a l'empresa pel bon encert en donar-nos aquesta manifestació d'art, que tan poc podem assaborir en aquesta ciutat.

* * *

En S. Matilla ens ha sorprès amb un ben pintat auto-retrat a càrrec de Dalmau. Aquesta pintura sobresurt notablement

de la producció a la qual fins ara ens tenia acostumats aquest pintor, i aquestes ganes de rejaovenir-se el fan doblement simpàtic.

* * *

Aviat s'estrenarà en els cines de Barcelona una pel·lícula titulada «Nandu i la seva pel·lícula» il·lustrada amb caricatures de nostre amic i company, el notable artista Antoni Roca.

Dita pel·lícula sabem que és una verdadera novetat dins l'art cinematogràfic, havent causat sensació en diversos locals de l'estranger on s'ha projectat.

* * *

El pintor i amic En Francesc Camps, se troba actualment a París, on li han dut assumptes artístics.

Bany's Nous, 22, botiga

BARCELONA

ANTONIETTI

FOTOGRAF

Fotos d'Art : Postals

Reproduccions de totes menes

Ampliacions : Diapositiu

Fotos lluminoses

El mes nou. Darrera troballa de la fotografia

Sala especial per exposicions d'art

Galeria oberta de 10 a 1 i de 4 a 8

